

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 34P/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623201606
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Krajňáková
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1623201606.1

Uznesenie

Okresný súd Malacky, vo veci starostlivosti súdu o maloletého L. F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka a stará matka, dieťa rodičov: matky F. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX a otca P. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na X. XXXX/XX, B., o návrhu starej matky V. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie tohto znenia:

„Maloletý L. F. L., nar. XX.XX.XXXX, sa dočasne zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky V. X., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého a je oprávnená zastupovať ho a spravovať jeho majetok iba v bežných veciach, a to do právoplatného rozhodnutia v konaní vo veci samej.

Matka je povinná predbežne prispievať na výživu maloletého L. F. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, počnúc vykonateľnosťou neodkladného opatrenia až do právoplatného rozhodnutia v konaní vo veci samej.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletého L. F. výživným v sume 50 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, počnúc vykonateľnosťou neodkladného opatrenia až do právoplatného rozhodnutia v konaní vo veci samej.“

Súd ukladá navrhovateľke, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podala na súd návrh na začatie konania vo veci zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom účastníkmi konania vo veci samej budú maloleté dieťa, otec, matka a navrhovateľka.

Súd počas trvania neodkladného opatrenia p o z a s t a v u j e účinnosť rozsudku Okresného súdu Malacky, č.k. 8P/44/2020-74 zo dňa 13.05.2021, v časti výroku o bežnom výživnom.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.07.2023 sa stará matka domáhala vydania neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zveril maloletého L. F. do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že matka maloletého by mala na základe trestného rozkazu nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody. Otec maloletého neprejavuje o maloletého záujem. Z rodiny neprejavil o zabezpečovanie riadnej starostlivosti o maloletého nikto záujem. Maloletý žije s navrhovateľkou, starou

matkou, v spoločnej domácnosti od útleho veku, je u nej v domácnosti zvyknutý, stará matka sa do času návratu matky z výkonu TOS cíti schopná sa o maloletého postarať, nakoľko bola matke pri výchove maloletého a pri zabezpečovaní starostlivosti o neho vždy nápomocná. Maloletý má v domácnosti navrhovateľky vlastný priestor na život. Navrhovateľka aktuálne pracuje a pri výchove a starostlivosti o maloletého budú navrhovateľke nápomocní jej syn A. X. a vnučka V. U., ktorí sú už plnoletí.

3. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 01.08.2023 súd zistil, že zo šetrenia bytových, sociálnych a rodinných pomerov na strane starej matky maloletého nevyplývajú žiadne nedostatky. Maloletý má v domácnosti starej matky vytvorené vhodné podmienky na to, aby jej bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti. Podľa správy bude odd. sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s rodinou naďalej spolupracovať a bude v rodine vykonávať kontinuálne opatrenia s ohľadom na zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin maloletých detí. V rodine sa vykonávajú opakované šetrenia, spolupracuje sa s obcou, školou, políciou a lekárom. Stará matka žije v 4izbovom rodinnom dome vo vlastníctve manželov X., V. a F., starých rodičov maloletého. Dom obývajú: matka maloletých detí, F. X., so svojimi 4 deťmi: F. B., F. B., L. F. L. a P. X., starou matkou maloletých detí, pani V. X., a otcom F. X.. V dome býva ešte plnoletý syn pani V. X. - A. X.. Matka s deťmi obýva jednu izbu, ktorá je zariadená nábytkom a sú tam postele pre maloleté deti. Starí rodičia obývajú spálňu. Ďalej je v dome obývačka, kuchyňa, WC, kúpeľňa a malá chodba. Domácnosť je na primeranej hygienickej úrovni. Matka mal. detí X. F. je na rodičovskom príspevku s maloletým P. X.. Stará matka pani X. V. pracuje v B. ako kuchárka v Domove Q. služieb, Z., B.. Jej príjem je vo výške 700 Eur. Starý otec X. F. pracuje ako kuchár v Bratislave. V domácnosti sa zdržiava iba občas, býva v Bratislave na ubytovni, nakoľko tam pracuje a má nočné. Prispieva na domácnosť sumou 200 Eur. Náklady na domácnosť sú vo výške: elektrina 130 Eur/mes., voda 17 Eur/mes., satelit 17 Eur/mes., internet 20 Eur/mes., drevo 700 Eur / ročne. Otec maloletého býva v B. a platí výživné na maloletého.

4. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Obsah neodkladného opatrenia je definovaný v ustanovení § 325 ods. 2 C.s.p., tento však nie je taxatívne daný.

7. Podľa § 325 ods. 2, písm. d) C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Podľa § 326 ods. 1 a ods. 2 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

9. Podľa § 329 ods. 1 prvej vety C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 332 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

11. Podľa § 361 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“), súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

12. Podľa § 366 C.m.p., neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

13. Podľa § 45 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

14. Podľa § 45 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

15. Podľa ust. § 45 ods. 8 veta prvá Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné, rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

16. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Z povahy neodkladných opatrení vyplýva, že nebudú zisťované všetky skutočnosti, ktoré by mal súd inak zistené, ak by mal vo veci vydať konečné rozhodnutie. Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Pri prijímaní takéhoto opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. Rozhodné skutočnosti (predovšetkým nárok sám) nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu neodkladného opatrenia stačí, ak sú rozhodné skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými, a teda umožňujú záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Zároveň neodkladné opatrenie nariadi súd len za predpokladu, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy a je nevyhnutný okamžitý zásah súdu. Posúdenie bezodkladnosti úpravy pomerov je na úvahe súdu, pričom je potrebné starostlivo zvážiť dôsledky, ktoré pre účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia môžu nastať.

17. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

18. Súd po oboznámení sa s návrhom a na základe vykonaného dokazovania v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný. Súd dopytom na Okresný súd Trnava zistil, že matke bol rozsudkom Okresného súdu Trnava, č.k. 35T/15/2022-216 zo dňa 20.06.2023, uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov a matka bola na výkon trestu zaradená do ústavu na výkon TOS s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň súd lustráciou zistil, že matke bola tunajším súdom zasielaná výzva na nastúpenie do výkonu trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Malacky, č.k. 7T/71/2022-88 zo dňa 14.03.2023. Týmto bol matke uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiacov. Zároveň bolo súdom rozhodnuté o matkinej žiadosti o odklad nástupu do výkonu TOS tak, že táto žiadosť bola zamietnutá. Z uvedeného vyplýva, že v prípade nástupu matky do výkonu trestu odňatia slobody, nebude v možnostiach matky zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého. Súd mal ďalej osvedčené, že navrhovateľka - stará matka zabezpečovala starostlivosť o maloletého od jeho útleho veku, pretože matka aj so svojimi ostatnými deťmi žila a žije v spoločnej domácnosti starej matky maloletého. Súd z lustrácie registra obyvateľov ďalej zistil, že otec má okrem maloletého L. F. ďalších 7 detí, z toho vyživovaných maloletých okrem maloletého L. F. ešte jedného maloletého. Otec maloletého podľa tvrdení starej matky neprejavuje záujem o starostlivosť maloletého. Z uvedeného vyplýva, že stará matka maloletého je toho času najvhodnejšou osobou, do osobnej starostlivosti ktorej by maloletý mohol byť zverený.

19. Súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia prihliadal na záujem maloletého, najmä na jeho vývinové potreby a citové väzby. Náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Súd je toho názoru, že vzhľadom na nadchádzajúce pomery na strane matky maloletého (nastúpenie do výkonu TOS) a na skutočnosť, že otec maloletého neprejavuje o neho záujem, je v záujme maloletého, aby súd jeho pomery neodkladne dočasne upravil tak, že ho zveril do osobnej starostlivosti jeho starej matky. Stará matka je pre maloletého blízkou osobou a má vytvorené vhodné podmienky na jeho starostlivosť, stará matka už aj v súčasnosti faktickú starostlivosť o maloletého zabezpečuje. V záujme maloletého nepochybne je, aby zostal vo svojom prirodzenom rodinnom prostredí, preto súd v tomto štádiu konania ani nezisťoval, či by tu bola iná osoba, ktorá

by mala o starostlivosť o maloletého záujem, a či by mala na zabezpečovanie starostlivosti vytvorené podmienky. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že je dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia a návrhu na dočasné zverenie maloletého do osobnej starostlivosti navrhovateľky vyhovetl.

20. V prípade, ak je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, rodičia majú v zmysle zákona povinnosť poukazovať výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Zo správny zo šetrenia pomerov vyplývalo, že otec maloletého žijúci v B. platí na maloletého výživné. Vyživovacia povinnosť otca bola upravená rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 8P/44/2020-74 zo dňa 13.05.2021, ktorým sa otec zaviazal prispievať na maloletého výživným v sume 50 Eur mesačne k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Z dôvodu, že súd týmto uznesením maloletého dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, zmenil zároveň otcovi prijímateľa výživného tak, že ním bude príslušný úrad práce, a to počnúc vykonateľnosťou nariadeného neodkladného opatrenia. Súd nepovažoval za dôvodné na čas trvania neodkladného opatrenia zasahovať do výšky výživného otca, ktoré bolo otcovi uložené vyššie spomenutým rozsudkom. Matke súd týmto uznesením rovnako určil povinnosť poskytovať a poukazovať výživné na maloletého príslušnému úradu práce.

21. S poukazom na ust. § 366 Civilného mimosporového poriadku súd matke určil povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným v minimálnom rozsahu, a to 30 % zo sumy životného minima, čo v súčasnosti predstavuje sumu 36,80 Eur (30 % zo sumy 122,77 Eur v zmysle opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR zo dňa 14.06.2023 o úprave súm životného minima). Matka, aj otec, sú povinní výživné poukazovať Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky. Súd zároveň pozastavil účinnosť rozsudku OS Malacky, č.k. 8P/44/2020-74 zo dňa 13.05.2021, v časti výroku o bežnom výživnom, a to na dobu trvania neodkladného opatrenia.

22. Záverom súd poznamenáva, že predmetné rozhodnutie neprejudikuje rozhodnutie súdu vo veci samej. Či navrhovateľka - stará matka spĺňa všetky zákonom ustanovené predpoklady na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti bude predmetom dokazovania vo veci samej. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľka nepodala návrh vo veci samej, súd s poukazom na ust. 336 uložil navrhovateľke povinnosť podať návrh vo veci samej.

23. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Malacky. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon číslo 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).